

22. 7. 2016

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, Źe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ũpravě ke dni publikace.

Zastoupenĭ akcionĀře na valně hromadě a odlišně hlasovĀnĭ u jednotlivěch akciĭ

Cĭlem tohoto prĭspěvku je nastĭněnĭ moŹnosti ũcasti vĭce zmocněncŭ zastupujĭcĭch akcionĀře na valně hromadě, resp. ũcastĭ akcionĀře a zmocněnce na stejně valně hromadě, a dĀle odlišně hlasovĀnĭ pro jednotlivě akcie akcionĀře s ohledem na souěasnou prĀvnĭ ũpravu a judikaturu Nejvyššĭho soudu.

ZastupovĀnĭ akcionĀře na zĀkladě plně moci na valně hromadě je upraveno v § 399 zĀk. ě. [90/2012](#) Sb., o obchodnĭch společnostech a druŹstvech (dĀle jen „ZOK“), obecnĀ ũprava zastoupenĭ je pak obsaŹena v § 436 a nĀsl. zĀk. ě. [89/2012](#) Sb., oběanskĕ zĀkonĭk (dĀle jen „OZ“).

AkcionĀř se mŹe ũcastnit valně hromady osobně nebo v zastoupenĭ. Dle § 399 ZOK musĭ bĭt plnĀ moc pĭsemnĀ a musĭ z nĭ vyplŭvat, zda byla udělena pro zastoupenĭ na jedně nebo na vĭce valněch hromadĀch. Pědmětně ustanovenĭ odpovĭdĀ pědchozĭ ũpravě obsaŹeně v § 184 odst. 1 zĀk. ě. [513/1991](#) Sb., obchodnĭ zĀkonĭk (dĀle jen „ObchZ“). Nově je pouze upuštěno od poŹadavku urěenĭ obdobĭ, na kterě je plnĀ moc udělovĀna, pokud jde o plnou moc pro zastupovĀnĭ na vĭce valněch hromadĀch společnosti.[1] Judikatura vztahujĭcĭ se k pědchozĭ prĀvnĭ ũpravě je tedy i nadĀle aplikovatelnĀ.

Zastoupenĭ akcionĀře vĭce zmocněncĭ

V rozhodnutĭ sp. zn. 29 Odo 215/2002 ze dne 27.11.2002 se Nejvyššĭ soud zabŭval otĀzkou platnosti udělenĭ plně moci k vĭkonu prĀv spoleěnĭka spoleěně dvěma zmocněncŭm a moŹnostem ũcasti obou ěi alespoŇ jednoho z nich na valně hromadě. Pěi absenci vĭslovně ũpravy zmocněnĭ dvou osob spoleěně k vĭkonu prĀv na valně hromadě ũžil Nejvyššĭ soud analogii se spoluvlastnictvĭm akcie upravenĕm v § 156 odst. 9 ObchZ. Pro takovĕ pěrĭpad ObchZ pěredepisoval nezbytnost dohody spolumajitelŭ o tom, kdo z nich bude vykonĀvat prĀva spojenĀ s akciĭ nebo o jejich zastupovĀnĭ spoleěnĕm zmocněncem. Spoleěnĕ vĭkon prĀv vĭce spolumajiteli akcie ObchZ nepěripouštěl. Ke stejněmu zĀvěru lze podle Nejvyššĭho soudu dospět i logickĕm vĭkladem prĀvnĭ ũpravy zastupovĀnĭ na valně hromadě, neboŹ pěripuštěnĭm vĭkonu prĀv na valně hromadě spoleěně vĭce osobami by vznikaly neřešitelně situace tam, kde by jednĀnĭ těchto osob směřovalo proti sobě. Nejvyššĭ soud tak uzavěel, Źe vŭěi spoleěnosti mŹe za akcionĀře jednĀt vŹdy jen jedna osoba (v pěrĭpadě spoluvlastnictvĭ spoleěnĕm zmocněncem). Pokud tedy akcionĀř vĭslovně udělil plnou moc dvěma osobĀm ke spoleěnĕmu jednĀnĭ na valně hromadě, nejde o platně zmocněnĭ a zmocněncŭm nemŹe bĭt ũcast na valně hromadě umoŹněna, viz: *„JestliŹe potom ve speciĀlnĭ plně moci, uděleně pro ũcast na valně hromadě, kterou, jak shora uvedeno pro jinĕ ũel vĭuŹit nelze, zmocnitel vĭslovně zmocnĭ dva*

zmocněnce ke společnému zastupování na valné hromadě, je třeba dovodit, že z takové plné moci vyplývá povinnost společného jednání. Protože však takové jednání na valné hromadě není možné, nelze než dovodit, že udělenou plnou moc nelze k zastupování na valné hromadě využít.“

ZOK upravuje spoluvlastnictví podílu obecně, a to v § 32 odst. 4, který stanoví, že je-li podíl v obchodní společnosti ve spoluvlastnictví, jsou spoluvlastníci společným společníkem a podíl spravuje vůči obchodní společnosti jen správce společné věci. Jde tedy o úpravu obdobnou ustanovení ObchZ o spoluvlastnictví akcií. Dosavadní judikatorní výklad otázky zmocnění více osob pro účast na valné hromadě proto zůstává nadále relevantní.

Výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu nicméně výslovně nevyloučilo, aby byla plná moc ohledně týchž akcií udělena více zmocněncům jednajícím samostatně.[2] Následně ostatně Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 ze dne 25.6.2009 připustil udělení substituční plné moci, tj. situaci do značné míry obdobnou, neboť v tomto případě, stejně jako u zmocnění více osob k samostatnému zastoupení platí, že zmocněnci se musejí dohodnout, který z nich se bude valné hromady účastnit. Je samozřejmě v zájmu akcionáře, aby předcházel situacím, které by v konečném důsledku vedly k nemožnosti vykonat hlasovací právo v důsledku toho, že by právo účasti na valné hromadě chtělo realizovat více osob.[3] Pouze v takovém případě by podle našeho názoru bylo zastoupení akcionáře vyloučeno.

Rozdílné hlasování ohledně akcií

K rozdílnému hlasování ohledně jednotlivých akcií se Nejvyšší soud vyjádřil v rozhodnutích sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 ze dne 25.6.2009 a 29 Cdo 3880/2009 ze dne 23.2.2011. Dle Nejvyššího soudu je nutné rozlišovat mezi situacím, kdy akcionář udělí plnou moc více zmocněncům ohledně stejných akcií (viz výše), a situacím, kdy udělí plnou moc týkající se pouze části akcií každému zmocněnci zvlášť. Vzhledem k tomu, že každá akcie představuje právně samostatný podíl na akciové společnosti, bylo třeba interpretovat ustanovení první věty § 184 odst. 1 ObchZ ve vztahu ke každé jednotlivé akcií tak, že lze udělit plnou moc na každou akcii samostatně, přičemž s každou z těchto akcií je možné hlasovat odlišně,[4] a že je rovněž možné, aby se valné hromady účastnil ohledně určitých akcií osobně akcionář a ohledně jiných jeho akcií zástupce.[5] Tyto závěry se následně projevyly i v zákonné úpravě, konkrétně v ustanovení § 184 odst. 6 ObchZ.[6]

Úprava obsažená v ZOK je kvalitativně na horší úrovni, když v § 401 odst. 2 stanovuje pouze, že pokud akcionář jedná ohledně určitých akcií na účet jiné osoby, je oprávněn vykonat hlasovací práva náležející k těmto akciím odlišně. Obtíže vyvolává již to, proč zákonodárce hovoří jen o akcionáři, když je nasnadě, že pokud může tímto způsobem jako zmocněnec jednat akcionář, musí být oprávněn stejným způsobem jednat i zmocněnec, který akcionářem není. To je ostatně patrné i z čl. 10.5 evropské směrnice o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi,[7] který se vztahuje na jakéhokoliv zástupce akcionářů a v souladu s kterým je zmiňované ustanovení ZOK třeba vykládat.

Přímý výkon vlastního práva a zastoupení ohledně některých akcií by měly být zohledněny i v listině přítomných – akcionář bude ke svým akciím zapsán jako akcionář a ohledně akcií náležejících jiné osobě jako zástupce.[8]

Účast zmocnitele a zmocněnce na valné hromadě

Nejvyšší soud řešil i otázku společné účasti zmocnitele a zmocněnce na valné hromadě. V rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 701/2004[9] týkajícím se členské schůze družstva prohlásil, že z příslušných ustanovení ObchZ[10] jednoznačně vyplývá, že se společník účastní valné hromady buď osobně, nebo

v zastoupení (tedy nikoliv obojí zároveň), nepovolí-li stanovy nebo valná hromada něco jiného. Soud k tomu výslovně uvedl, že pokud je člen družstva přítomen na členské schůzi osobně, není zapotřebí, aby byl současně zastoupen a že účelem současné účasti zástupce je nepochybně něco jiného než zastupovat člena družstva. Tento závěr byl pak potvrzen i rozhodnutím Nejvyššího soudu týkajícím se společnosti s ručením omezeným sp. zn. 29 Cdo 1110/2012 ze dne 27.11.2013. S ohledem na důvody, o jaké Nejvyšší soud opírá svoji argumentaci, tj. že účelem zastoupení je umožnit účast na valné hromadě nepřítomnému společníkovi a právo valné hromady rozhodnout o účasti osob, které nejsou společníky, uplatní se tato judikatura i na akciovou společnost. Jsme přesvědčeni o tom, že to platí i v těch případech, kdy by akcionář zmocnil zástupce k účasti jen ohledně části svých akcií a ohledně druhé části by se účastnil osobně.

Shora uvedené závěry Nejvyššího soudu lze s ohledem na formulaci dotčených ustanovení aplikovat i po rekodifikaci.

Závěr

Lze tedy uzavřít, že akcionář je oprávněn udělit plnou moc více zástupcům pro své akcie, tito však nemohou za akcionáře ohledně stejných akcií jednat společně. Valné hromady se ale může účastnit pouze jeden ze zmocněnců. Zmocnitel a jeho zmocněnec se pak mohou ohledně stejných akcií účastnit valné hromady, pouze pokud by k tomu valná hromada dala souhlas, ledaže by zmocněnec zastupoval akcionáře ohledně jedné části akcií a akcionář sám hlasoval druhou částí akcií.

JUDr. Ivan Rada, Ph.D.

Mgr. Eliška Domincová

[Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 810 090

e-mail: i.rada@radapartner.cz

[1] Srov. § 184 odst. 4 věta první ObchZ: „Plná moc pro zastupování na valné hromadě musí být

písemná a musí z ní vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení na jedné nebo na více valných hromadách v určitém období.“

[2] Takové zmocnění je smysluplné např. v situacích, kdy není jisté, že se zmocněnec valné hromady bude moci účastnit.

[3] Taková situace ale může hrozit i v případě jednoho zmocnění, pokud by chtěl právo realizovat akcionář a zmocněnec jednající např. na základě plné moci odvolatelné jen za splnění stanovených podmínek (viz § 442 OZ).

[4] Právo akcionáře nemuset hlasovat stejným způsobem ohledně všech svých akcií zakotvené dříve v § 184 odst. 6 ObchZ sice nebylo výslovně převzato, z nedostatku opačné úpravy lze nicméně dovodit, že toto právo zůstává zachováno.

[5] Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s.648.

[6] Ve znění od 1.12.2009.

[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.

[8] Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil T. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. § 401 Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s.

[9] Usnesení ze dne 27.4.2005.

[10] Ustanovení § 13 a § 184 odst. 1 ObchZ. Čistě jazykový výklad by však měl vzít v úvahu, že je spojka „nebo“ v daném případě použita ve slučovacím poměru, takže před výkladem judikatury nemusela být tato otázka zcela jednoznačná.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)